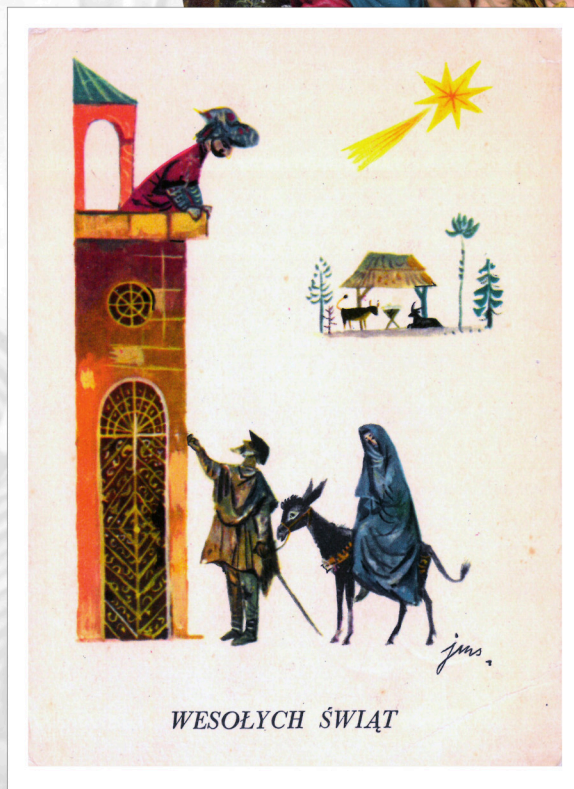

NARODZINY JEZUSA I UCIECZKA ŚWIĘTEJ RODZINY DO EGIPTU

na pocztówkach z kolekcji
MARIANA SOŁOBODOWSKIEGO

Scenariusz: Marian Sołobodowski
Opracowanie graficzne i realizacja:
Mazowiecki Instytut Kultury

NARODZINY JEZUSA I UCIECZKA ŚWIĘTEJ RODZINY DO EGIPTU BETLEJEM I ŚWIĘTA RODZINA

N. N. Betlejem, 1906.

Grota Narodzenia Pana Jezusa. Betlejem. Niemcy, 1909.

„Pole pasterzy”, Bethlehem, Izrael. Fot. Garo M.N., lata 90-te.

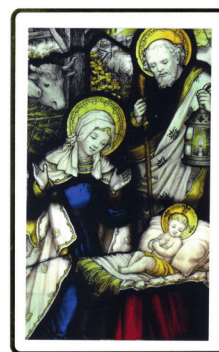
1. Panel witrażowy „Sceny z życia Najświętszej Panny Marii”, Stanisław Wyspiański i Józef Mehoffer ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie. Fot. Pracownia Fotograficzna Muzeum Narodowego w Krakowie. 2018.

„Kiedy tam przebywali, nadszedł dla Maryi czas rozwiązania. Porodziła swego pierworodnego Syna, owinęła Go w pieluszki i położyła w żłobie, gdyż nie było dla nich miejsca w gospodzie”

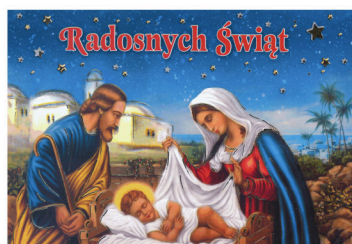
Ewangelia wg św. Łukasza 2, 6-7

„Jesus”, Murillo, Hauser y Menet, Madryt, sprzed 1905.

1.N. N. Australia.

Wydal: ITAPOL, Maków Podhalański, 2005.

Kartka Enzo Sp. z o.o., 2010.

N.N. lata 30-te.

N.N. 1904.

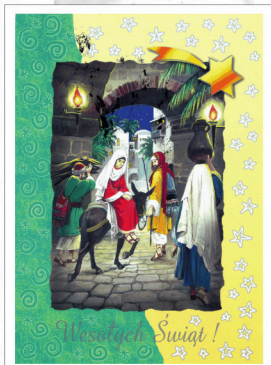
N.N. Włochy, lata 30-te.

Jacopo Robusti detto „Tintoretto” (1518-1594), Pokłon Trzech Króli. Little Mercury © Bergamo.

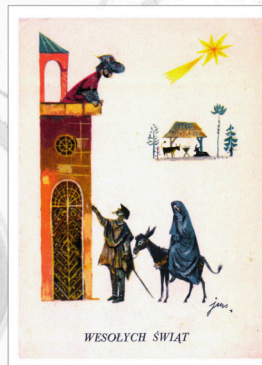
NARODZINY JEZUSA I UCIECZKA ŚWIĘTEJ RODZINY DO EGIPTU NIE BYŁO DLA NICH MIEJSCA W GOSPODZIE

N.N. Wydawnictwo UNIGRAF, 2004.

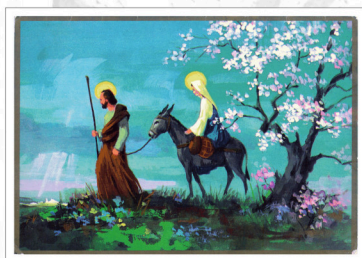
N.N. Wydawnictwo ANKO Wrocław, 2006.

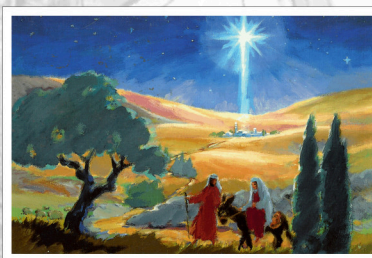
Jan Marcin Szancer. Biuro Wydawnicze „RUCH”, 1965.

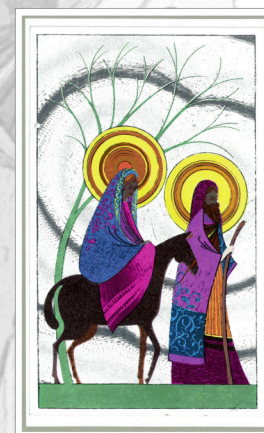
Aleksandra Witas. Wydawnictwo Agamis, Katowice, 1999.

N.N. Wydawca NORCROSS, USA, 1979.

„Gwiazda nad Betlejem”, R. Christensen, © AMUN, Racibórz, 2010.

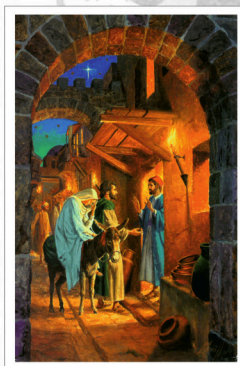
N.N. Wydawca MACCARD, 1991.

M. Poraj, Salon Warszawski KARPOWICZA, lata 30-te.

N.N. Australia, 1996.

N.N. USA, 1993.

„Nie było miejsca dla Ciebie”, Jan Sporek, © AMUN Racibórz, 2017.

N.N. Wydawnictwo AGAMIS, Katowice, 2015.

N.N. © UNIGRAF, 2003.

NARODZINY JEZUSA I UCIECZKA ŚWIĘTEJ RODZINY DO EGIPTU W MALARSTWIE ŚWIATOWYCH MISTRZÓW

Niccolò di Giovanni di Massio 1370. Galeria UFFIZI, Włochy.

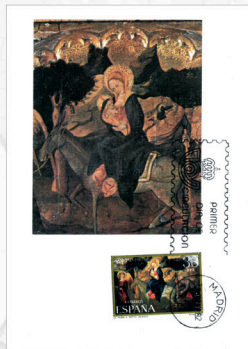
Wydawnictwo OXFAM

Francesco Giotto, „Ucieczka do Egiptu”, Asyż, Włochy.

Melchior Broederlam, Muzeum Beaux-Arts, Dijon, Francja.

N.N. Hispania.

Mistrz szkocki, (Wiedeń, 1469).

Francesco Giotto, Padwa, Włochy.

Peter Paul Rubens. Wydawnictwo „Stella” Bochnia.

Paul Hey (1867 – 1952), Niemcy.

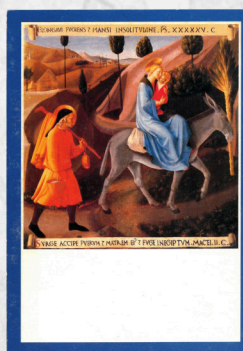
Guido di Petro 1378 - 1455.

San Giovanni Rotondo, Włochy.

Albrecht Dürer (1471-1528), Lipsk, Niemcy.

Fra Angelico (ok. 1387-1455), szkoła włoska, Muzeum San Marco, Florencja, Włochy.

Conrad Seeckatz (1709 – 1768), Wallraf-Richartz, Muzeum, Koln, Niemcy.

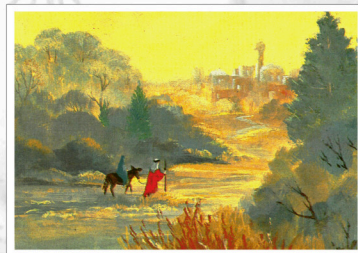

NARODZINY JEZUSA I UCIECZKA ŚWIĘTEJ RODZINY DO EGIPTU

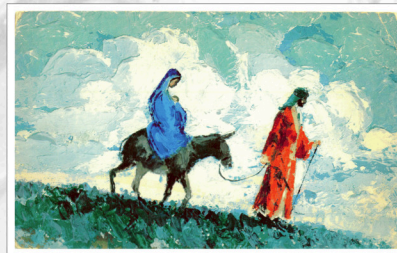
ZAGRANICZNI AUTORZY ANONIMOWI

N.N. USA, 1992.

N.N. Urugwaj, 1990.

N.N. Republika Południowej Afryki, 1979.

N.N. Argentyna, 1992.

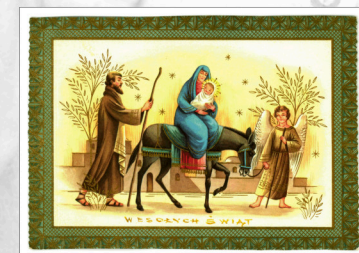
N.N. lata 90-te.

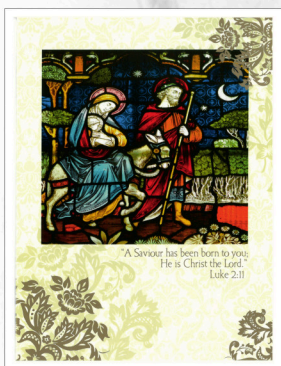
N.N. 2000.

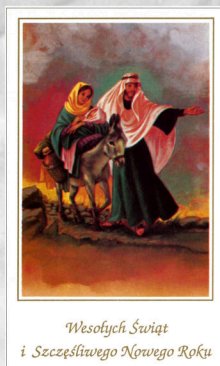
N.N. Anglia, 1965.

N.N. lata 70-te.

N.N. USA, ok. 2000.

N.N. Kanada, 2000.

N.N. USA, lata 70-te.

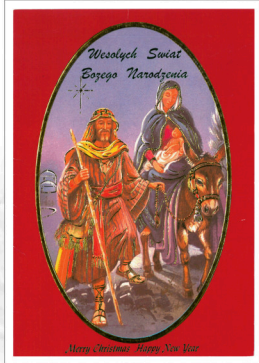

N.N. USA, 2008.

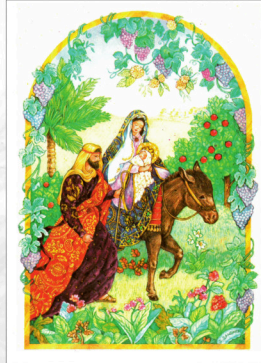

NARODZINY JEZUSA I UCIECZKA ŚWIĘTEJ RODZINY DO EGIPTU

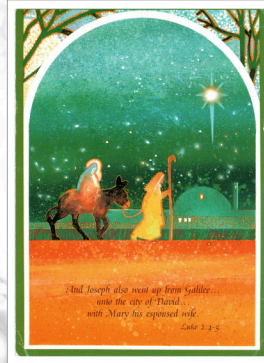
ZAGRANICZNI AUTORZY ANONIMOWI

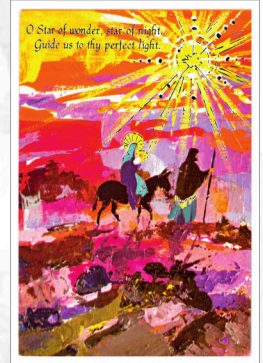
N.N. Hong Kong, 2001.

N.N. lata 90-te.

N.N. USA, 1995.

N.N. USA, 2000.

N.N. lata 90-te.

N.N. Meksyk, 1980.

N.N. 1977.

N.N. Kanada, lata 90-te.

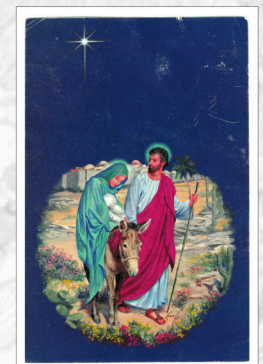
N.N. USA, 2011.

N.N. USA, 1967.

O.N. Szwajcaria, 1974.

N.N. lata 80-te.

NARODZINY JEZUSA I UCIECZKA ŚWIĘTEJ RODZINY DO EGIPTU W MALARSTWIE POLSKICH MISTRZÓW

Michał Willmann, „Św. Józef ucieka do Egiptu”, Kościół p.w. św. Józefa w Krzeszowie, 2010.

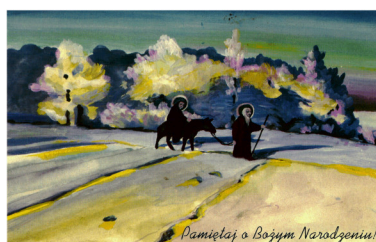
J. Wilczyński, Wydawnictwo „Akropol”, Kraków, lata 30-te.

Jul. Matacz, Wydawnictwo „Sztuka”, Kraków, lata 20-te.

J. Wilczyński, Wydawnictwo Salonu Malarzy Polskich w Krakowie,

Aneta Nalborczyk, Wydawnictwo „Lemat”, Warszawa, lata 90-te.

N.N. Wydawnictwo FR. KARPOWICZ, Warszawa, lata 30-te.

P. Stachiewicz, Ucieczka do Egiptu z cyklu „Legenda o Matce Boskiej”, lata 20-te.

Br. Rychter-Janowska, z cyklu „Malusieńki Jezu”, Wydawnictwo Salonu Malarzy Polskich w Krakowie, 1936.

Zygmunt Józefczyk, „Stella”, Bochnia, lata 20-te.

Górski, wydawnictwo „Polonia”, Kraków, 1935.

N.N. Wydawnictwo FR. KARPOWICZ, Warszawa, lata 20-te.

Zygmunt Józefczyk, „Stella”, Bochnia, lata 20-te.

P. Stachiewicz, Wydawnictwo „Galeria Polska”, Kraków, lata 30-te.

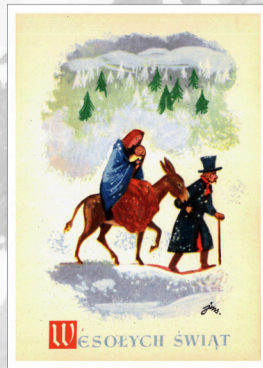

NARODZINY JEZUSA I UCIECZKA ŚWIĘTEJ RODZINY DO EGIPTU

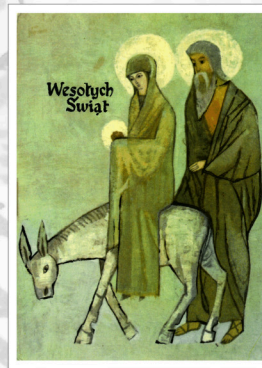
POLSCY ILUSTRATORZY I GRAFICY

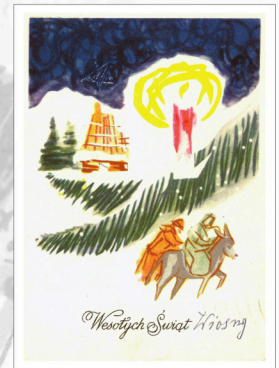
H. i J. Nowak, Inowrocław, lata 80-te.

J. M. Szancer, «Grafika i Ilustracja» Zespół Artystów Plastyków «Warszawa, RSW „prasa” Katowice, lata 60-te.

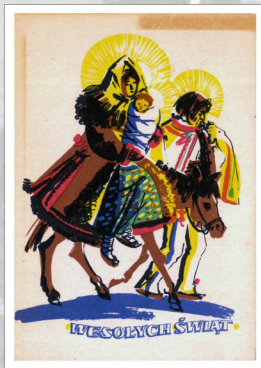
Maria Uszacka, Biuro Wydawnicze „RUCH”, 1965.

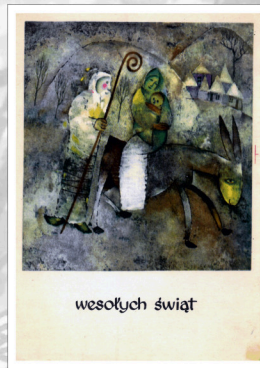
Eugeniusz Stec, Biuro Wydawnicze „RUCH”, 1967.

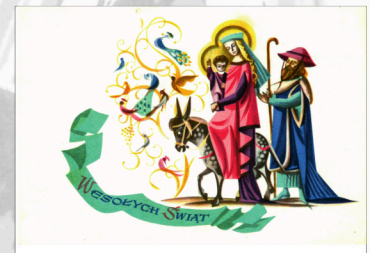
Maria Heidrich, Biuro Wydawnicze „RUCH”, 1965.

Maria Orłowska-Gabrys, Biuro Wydawnicze „RUCH”, 1958.

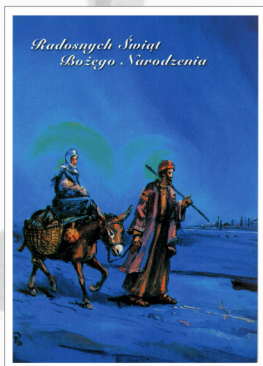
Antoni Boratynski, Biuro Wydawnicze „RUCH”, 1966.

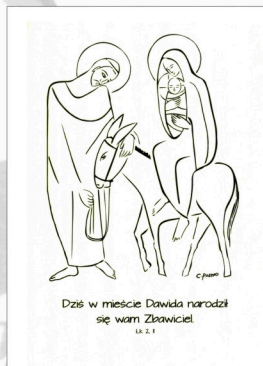
Maria Orłowska-Gabrys, Biuro Wydawnicze „RUCH”, 1962.

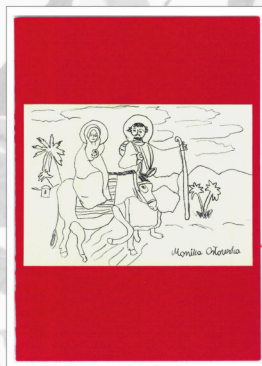
Maria Orłowska-Gabrys, Biuro Wydawnicze „RUCH”, 1958.

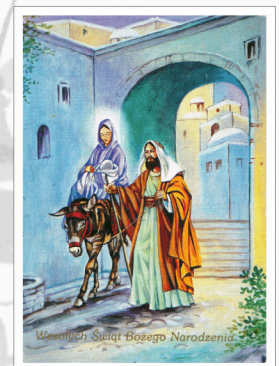
W. Piśczek, Wydawnictwo ITKM, Kraków, lata 90-te.

Claudio Pastro, Sistry Apostolinki 2016, Edycja Świętego Pawła, 2016.

Monika Orłowska. Wydawnictwo Stowarzyszenie Chata z pomysłami, 2012.

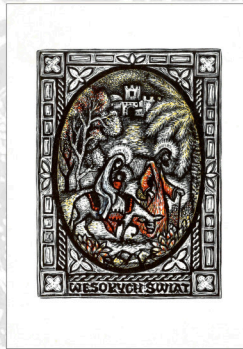
Maxymilian, ARKA, Grudziądz, 1996.

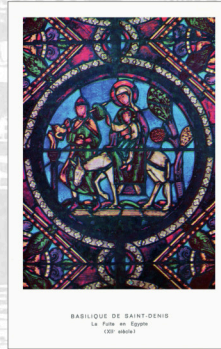
NARODZINY JEZUSA I UCIECZKA ŚWIĘTEJ RODZINY DO EGIPTU W RÓŻNYCH FORMACH I RODZAJACH SZTUKI

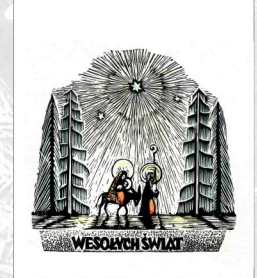
D. Siekierska, drzeworyt, ok. 1968.

B. Boratyn, drzeworyt, 1983.

Witraż (XII w.), Bazylika Saint-Denis, Francja.

Danuta Siekierska, drzeworyt, 1978.

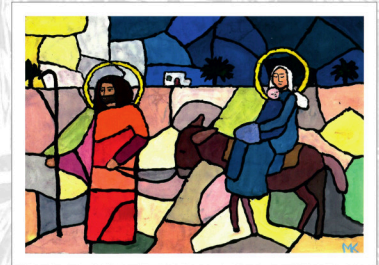
Szopka, Jolanta Pęksa, malarstwo na szkle, 1987, Zakopane, foto: Jacek Sielski. Wydawnictwo PME w Warszawie.

Boże Narodzenie, „Nie było miejsca dla Ciebie...”, obraz na szkle, autor: ks. Stanisław Wojcieszak, fot: Jacek Warus, 2003.

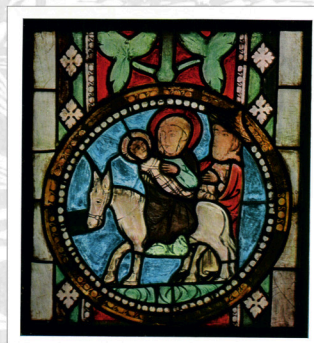
N. N. 2015.

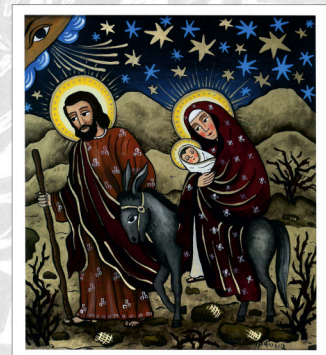
Monika Kamińska, lata 70-te.

„Ucieczka do Egiptu”, malarstwo na szkle, autor: Ewelina Pęksowa, Wydawnictwo KAW, 1988.

Kwaterna witrażowa z katedry we Włocławku, fot. S. Kolowca, 1966.

Rozalia Sypuła, Obraz na szkle, Czechowice-Dziedzice 1991, Muzeum Śląskie w Katowicach.

NARODZINY JEZUSA I UCIECZKA ŚWIĘTEJ RODZINY DO EGIPTU W RÓŻNYCH FORMACH I RODZAJACH SZTUKI

Rzeźba w soli, Kaplica w Kopalni Wieliczka. Wydawnictwo Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, fot. E. Falkowski, 1956.

N.N. rzeźba, lata 30-te.

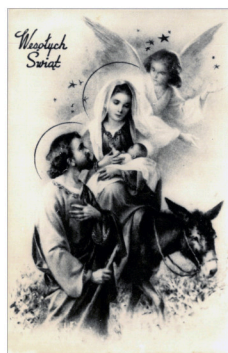
N.N. Niemcy, 1961.

N.N. rzeźba w Sanktuarium Licheniu.

N.N. Wydawnictwo K-96.

N.N. lata 60-te.

N.N. 1958.

N.N. Danzig (Gdańsk), lata 30-te.

Wydawca: Gmina Brwinów. Obraz Wiktora Chrzanowskiego ze zbiorów Muzeum Sztuki Ludowej w Otrębusach, 2016.

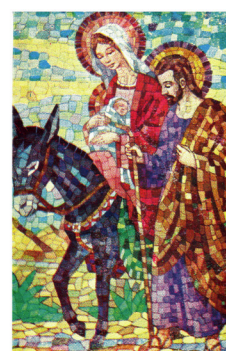
Anna Liszar, olej na szkle, 2017.

Cz. Borowczyk- drzeworyt, 1978.

Urszula Bydlińska, obraz olejny, Muzeum w Łowiczu. Wydawca: Cepelia, Polish Arts and Crafts, Nowy York.

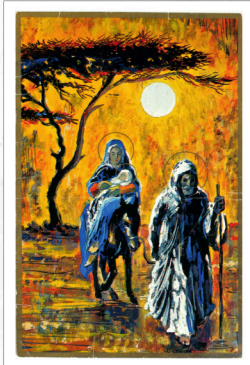

N.N. lata 60-te.

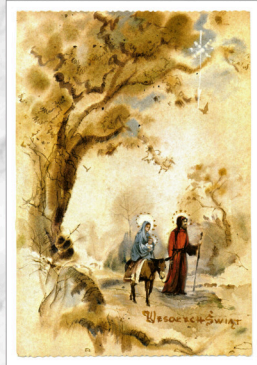

NARODZINY JEZUSA I UCIECZKA ŚWIĘTEJ RODZINY DO EGIPTU

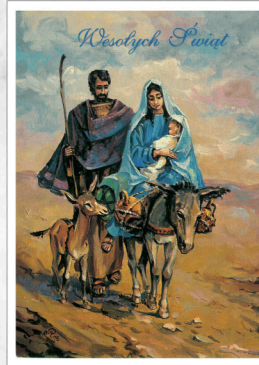
POLSCY AUTORZY ANONIMOWI

N.N. lata 70-te.

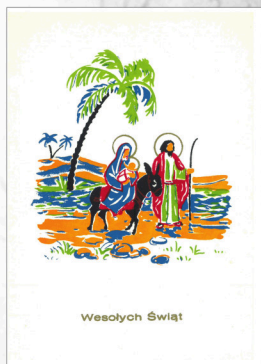
N.N. lata 60-te.

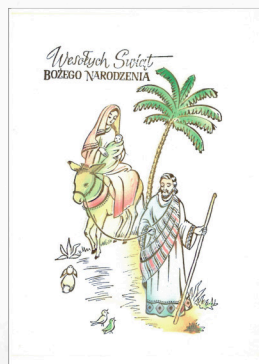
Wydawnictwo ITKM, Kraków, 2001.

Wydawca KARO, Warszawa, 2003.

N.N. lata 70-te.

N.N. lata 70-te.

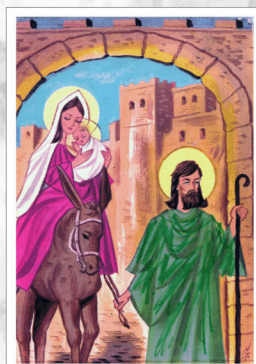
Wydawca GALDRUK, Brzeźno, 1990.

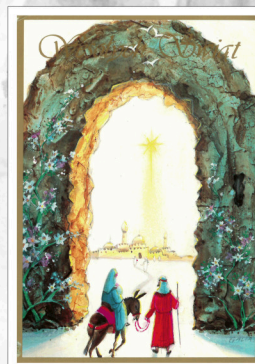
N.N. lata 70-te.

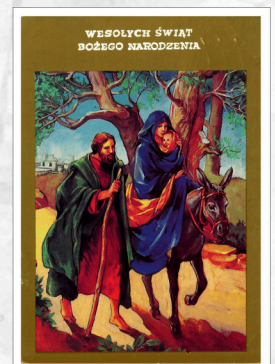
Wydawnictwo „DANMARK”, Wrocław, 1993.

Instytut Prasy i Wydawnictw „Novum”, 1987.

Oficyna Wydawnicza „Pollux”, Kraków.

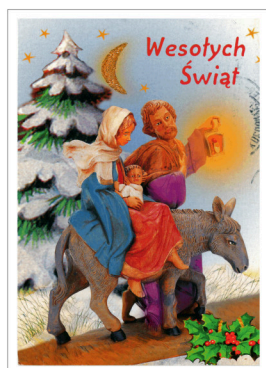

N.N. 1991.

NARODZINY JEZUSA I UCIECZKA ŚWIĘTEJ RODZINY DO EGIPTU

POLSCY AUTORZY ANONIMOWI

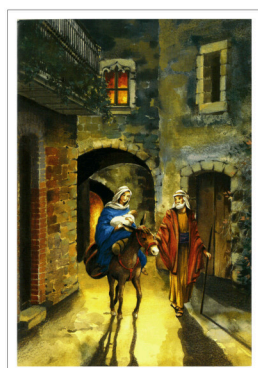
Wydawca KARO, Warszawa, 1999.

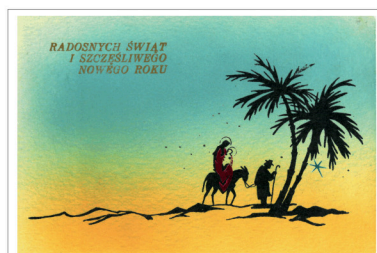
Wydawnictwo Książki Marianów, Warszawa, 1992.

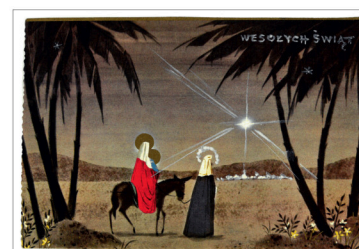
N.N. 2002.

N.N. 2003.

N.N. 1991.

N.N. lata 60-te.

Wydawnictwo „ANKO”, Wrocław, 2012.

Wydawca PRINTCARD, Warszawa, lata 90-te.

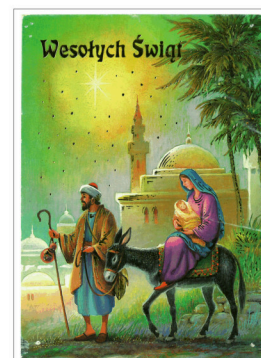
Wydawca DELTA-GRAPHIX, Tarnów, 2000.

ITALPOL Maków Podhalański, 2007.

Wydawnictwo MOVEX, Warszawa.

Wydawca DELTA-GRAPHIX, Tarnów, 1997.

NARODZINY JEZUSA I UCIECZKA ŚWIĘTEJ RODZINY DO EGIPTU

ŚWIĘTA RODZINA W EGIPCIE

Kościół św. Sergiusza w Kairze, Egipt.

Kościół koptyjski. Fresk.

Mapa zamieszczona w Gazecie Pomorskiej z dnia 23-26 grudnia 2017 r.

Kościół koptyjski. Krypta Świętej Rodziny.

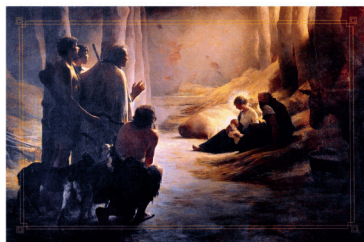
N. N. Wydawnictwo: Delta Graphix, 2013.

Wydawnictwo: Top Graphic, Zabierzów, 2016.

Wydawnictwo: Top Graphic, Zabierzów, 2014.

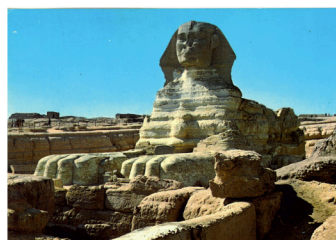
„Przybycie pasterzy” Henri LeRolle, Muzeum Beaux Arts, Carcassonne, Francja, ok. 2000.

N. N. Wydawnictwo KARO, Warszawa, 2015.

Asswan, widok na NIL, Egipt.

Egipt, Giza. Sfinks.

Asswan, widok na NIL, Egipt.

NARODZINY JEZUSA I UCIECZKA ŚWIĘTEJ RODZINY DO EGIPTU

ŚWIĘTA RODZINA W EGIPCIE

N. N. Francja, ok. 1906.

A. Setkowicz. Wydawnictwo „Pocztówki” w Krakowie, 1914.

N. N. USA, lata 90-te.

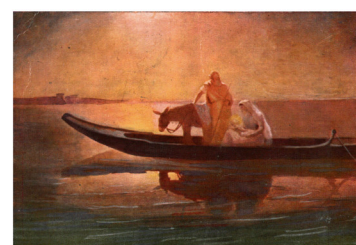
M. Martinkova. Czechy, 1917.

N. N. Uciezka do Egiptu, Salon Warszawski, lata 20-te.

N. N. Wydawca: Karpowicz Salon Warszawski, lata 30-te.

G. Ostoja. Wydawnictwo Salonu Malarzy Polskich w Krakowie, 1925.

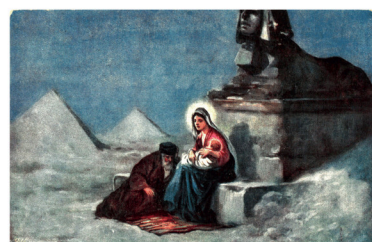
A. Setkowicz. Wydawnictwo „Polonia” Kraków, 1928.

Egipt, Giza. Wielki Sfinks i piramida Cheopsa, 1905.

N.N. Wydawnictwo: Ars Christians, Warszawa, 1951.

A. Soblewski. Wydawnictwo Salonu Malarzy Polskich w Krakowie, 1917.

M. Ichnowski. Wydawnictwo „Pocztówki” w Krakowie, 1915.

N.N.

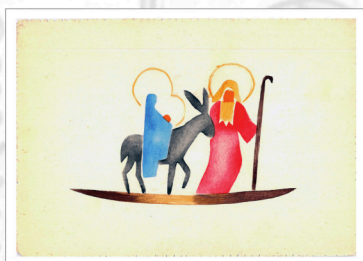
NARODZINY JEZUSA I UCIECZKA ŚWIĘTEJ RODZINY DO EGIPTU POWRÓT ŚWIĘTEJ RODZINY Z EGIPTU DO NAZARETU

I.N.N. ok. 1906.

A gdy Herod umarł, oto Józefowi w Egipcie ukazał się Anioł Pański we śnie, i rzekł: «Wstań, weź Dziecię i Jego Matkę i idź do ziemi Izraela, bo już pomarli ci, którzy czyhali na życie Dziecięcia»

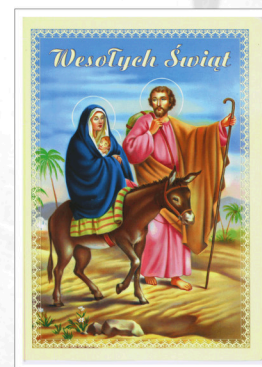
Ewangelia wg Św. Mateusza 2, 19-20

I.N.N. lata 70-te.

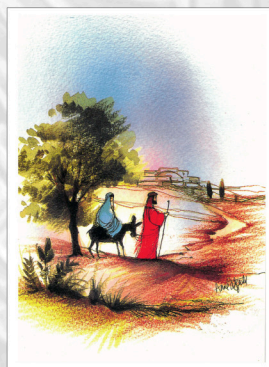
N.N. Wydawnictwo KARO Warszawa, 2013.

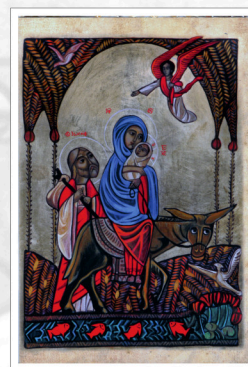
N.N. Wydawnictwo ITALPOL, Maków Podhalański, 2007.

Wydawnictwo KARO, Warszawa, 2004.

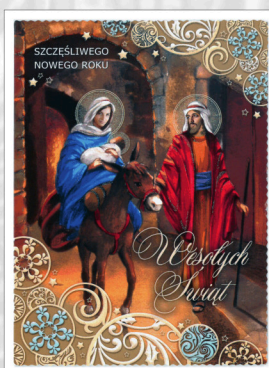
Anna FitzGerald, VERBINUM - Wydawnictwo Księży Werbisów, 2010.

N.N. Ikona. Werbistowskie Centrum Migranta Fu Shenfu, Warszawa.

N.N. Wydawnictwo HELP press, Łódź, 2015.

N.N. Wydawnictwo AGAMIS, Katowice, 2014.

Lecz gdy posłyszał (Św. Józef), że w Judei panuje Archelaus w miejsce ojca swego, Heroda, bał się tam iść. Otrzymawszy zaś we śnie nakaz, udał się w stronę Galilei. Przybył do miasta, zwanego Nazaret”

Ewangelia wg Św. Mateusza 2, 22

NARODZINY JEZUSA I UCIECZKA ŚWIĘTEJ RODZINY DO EGIPTU W SZTUCE ŚREDNIOWIECZA

Standenbuch, 15 w., Deutsche Staatsbibliothek, Berlin.

Herzogs von Bedford (1420), Biblioteka Narodowa w Wiedniu.

Herzogs von Bedford (1420), Biblioteka Narodowa w Wiedniu.

French Horae, „Ucieczka do Egiptu”, XV w. Wydawnictwo Instytut Edukacji Społecznej i Religijnej im. Ks. Piotra Skargi.

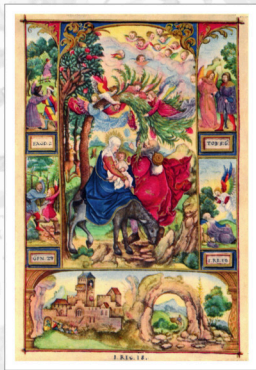
Godzinki, Francja, pol. XV w. Biblioteka Narodowa w Warszawie, fot. Andrzej Araszkiwicz. KAW.

Ucieczka do Egiptu, miniatura z rękopisu francuskiego, XV w., Biblioteka Narodowa w Warszawie. Fot. Tadeusz Biliński.

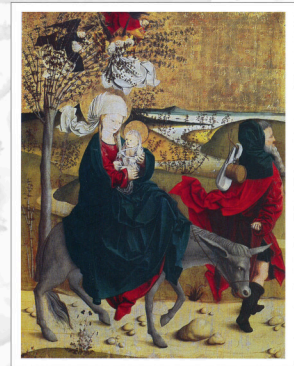
19. Ucieczka do Egiptu, French Horae XV w., The Bridgeman Art. Library.

Ucieczka do Egiptu, XIV w., Biblioteka Narodowa w Wiedniu.

Ucieczka do Egiptu, Anonim, kartka święteczna The British Library Board.

Ucieczka do Egiptu, ok. 1500, Mistrz von Mondsee, pocztówka UNICEF.

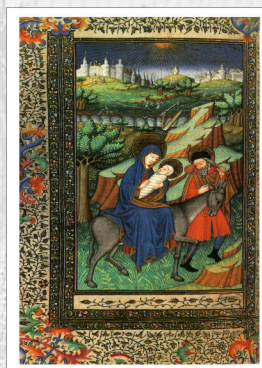
NARODZINY JEZUSA I UCIECZKA ŚWIĘTEJ RODZINY DO EGIPTU W SZTUCE ŚREDNIOWIECZA

Ucieczka do Egiptu, godzinki Najświętszej Marii Panny, XV w., Biblioteka Ordynacji Zamojskiej, fot. Grzegorz Dymarski.

Ucieczka do Egiptu, z księgi flamandzkiej, Biblioteka Bodleian, Oxford.

Ucieczka do Egiptu, Anonim, kartka święteczna OXFAM.

Ucieczka do Egiptu, Modlitewnik Jana Zamoyskiego, o k. 1486, Biblioteka Ordynacji Zamojskiej, fot. Roman Stasiuk.

Ucieczka do Egiptu, anonim, XV w., Muzeum Narodowe w Warszawie.

Ucieczka do Egiptu, kościół Dominikanów w Krakowie, ok. 1465, Muzeum Narodowe w Krakowie, fot. Stanisława Jabłońska.

Ucieczka do Egiptu, Absalon Stumpe, 1499 r., Muzeum Narodowe w Warszawie, fot. Stanisława Jabłońska.

NARODZINY JEZUSA I UCIECZKA ŚWIĘTEJ RODZINY DO EGIPTU

BETLEJEM I ŚWIĘTA RODZINA

Brewiarz, fragment karty ze sceną Holdu Trzech Króli 2. Cwierz XV w. Archiwum Klasztoru Paulinów na Jasnej Górze. Fot. J. Malinowski. A. Szymański – KAW, 1981.

„Weszli do domu i zobaczyli Dziecię z Matką Jego, Maryją; upadli na twarz i oddali Mu pokłon. I otworzywszy swe skarby, ofiarowali Mu dary: złoto, kadzidło i mirrę”

Ewangelia wg św. Mateusza 2, 11

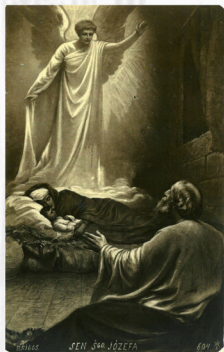
N.N. Wlochy, lata 30-te.

N.N. USA, lata 90-te.

N.N. Wydawnictwo DELTA-GRAPHIX, Tarnów, 1998.

Brigs, „Sen św. Józefa”, 1908.

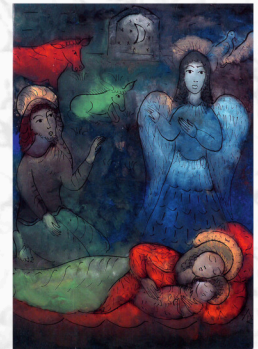
J. Jankowska . Wydawnictwo Współczesna Sztuka, Przemysł, 1924.

„Gdy Oni (Mędrcy) odjechali, oto Anioł Pański ukazał się Józefowi we śnie i rzekł i mówi mu: »Wstań, weź Dziecię i Jego Matkę i uchodź do Egiptu; pozostają tam, aż ci dam znać; bo Herod będzie szukał Dziecięcia aby je zgładzić”.

Ewangelia wg św. Mateusza 2, 13-14

„Anioł nakazujący ucieczkę św. Rodzinie”, Fragment repliki witraża zaprojektowanego przez Stanisława Wyspiańskiego i Józefa Mehoffera do Kościoła Mariackiego w Krakowie 1890-1891 ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie, 2017.

Anna Lisca, „Anioł ostrzega Józefa”, olej na szkle, 2018.

„Rzeź niewiątek” miniatura z rękopisu francuskiego, XV w. Biblioteka Narodowa w Warszawie. Fot. Tadeusz Biliński, 1974.

Jacopo Robusti „Tintoretto” (1518-1594), ze zbiorów poetki Julii Hartwig.

„Wtedy Herod widząc, że go Mędrcy zawiedli, wpadł w straszny gniew. Posłał [oprawców] do Betlejem i całej okolicy i kazał pozabijać wszystkich chłopców w wieku do lat dwóch, stosownie do czasu, o którym się dowiedział od Mędrców”

Ewangelia wg św. Mateusza 2, 16-18

NARODZINY JEZUSA I UCIECZKA ŚWIĘTEJ RODZINY DO EGIPTU

BETLEJEM I ŚWIĘTA RODZINA

Maison Bousse-Lebel,
„Wyjście z Betlejem”, Paryż, 1910.

Muzeum Czartoryskich, Kraków, 1920.

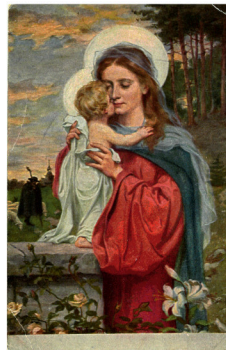
N.N. Wydawnictwo: DELTA-GRAPHIX, Tarnów,
1997.

N.N. Australia, 1999.

Anton van Dyck, Florencja, XVI w., wydana w Dreźnie, Niemcy, lata 20-te.

N.N. lata 30 -te.

N.N. Wydawnictwo ANKO Wrocław, po 2000.

N.N. rzeźba, Włochy, 1990.

N.N. Grota mleczna, Jerozolima, lata 90-te.

Z. Józefczyk, Wydawca „Stella”, Bochnia (1615), 1926.

Giovanni: Heilige Familie, lata 30-te.

Święta Rodzina w Egipcie, 1460 r., Muzeum
Narodowe w Krakowie, Wydawnictwo KAW, 1982.
Fot. Stanisława Jabłońska.

„Odpoczynek w drodze do Egiptu”, Philipp Otto Runge, Hamburger
Kunsthalle, Niemcy. Wydawca UNICEF, Szwajcaria, 1985.